

**Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
om drift av godkänd flygplats
(konsoliderad elektronisk utgåva)**

Innehåll

Inledande bestämmelser	1
Tillämpningsområde	1
Definitioner och förkortningar	1
Ömsesidigt erkännande	3
Allmänt	3
Flygplatsens ledningsfunktion	3
Flygsäkerhetsgrupp	4
Aktörer och externa leverantörer	4
Lokala säkerhetsregler	4
Säkerhetsrelaterad information	4
Rapportering	4
Dokumentation och data	5
Tillträde till färdområdet.....	5
Fordon och rörlig utrustning	5
Kommunikationsutrustning.....	6
Skydd av utrustning och luftrum.....	6
Farliga, störande och missvisande ljus.....	6
Hantering av vilt- och fågelförekomst	7
Flygtrafiktjänst.....	7
System för vägledning, kontroll och övervakning av markrörelser	7
Hantering av fordons och luftfartygs rörelser på platta.....	7
Ytor på färdområdet.....	7
Flygplatsens visuella hjälpmedel	8
Undantag	9
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	9
Bilaga 1. Kompetens för personal som ingår i flygplatsens ledningsfunktion	11
Verksamhetsansvarig	11
Personal i ledningsfunktion med tekniskt eller operativt ansvar.....	11
Bilaga 2. Signaler från kontrolltorn till personer på marken	13

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om drift av godkänd flygplats (konsoliderad elektronisk utgåva);

TSFS 2010:119
Konsoliderad elektronisk
utgåva

beslutade den 9 juli 2010. Ändringar införda t.o.m TSFS 2012:90.

LUFTFART

Den konsoliderade elektroniska utgåvan kan innehålla fel. Observera därför att det alltid är den tryckta utgåvan som gäller.

Serie AGA

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av flygplatsoperatörer vid drift av flygplatser som har godkänts enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:118) om godkännande av flygplats. (TSFS 2012:90)

Definitioner och förkortningar

2 § I dessa föreskrifter avses med

<i>allvarligt tillbud</i>		tillbud där omständigheterna pekar på att ett haveri varit nära att inträffa
<i>bana</i>		på landflygplats avgränsad rektangulär yta, iordningsställd för luftfartygs landning och start
<i>certifikat flygplats</i>	<i>för</i>	tillstånd att driva en flygplats som utfärdas med stöd av 6 kap. 8 § luftfartslagen (2010:500)
<i>färdområde</i>		del av en flygplats som är avsedd för luftfartygs start, landning och taxning och som består av manöverområdet och plattan (plattorna)

<i>haveri</i>	olyckshändelse, som inträffar med ett luftfartyg mellan den tidpunkt då en person går ombord i avsikt att flyga och den tidpunkt då samtliga ombordvarande personer efter landning lämnat luftfartyget, och som medför a) att ombordvarande eller person på eller utanför luftfartyget genom händelsen avlider eller får allvarlig kroppsskada eller b) att betydande skada uppstår på luftfartyget eller egendom som inte beordrats därmed
<i>hinder</i>	fasta (tillfälliga eller permanenta) och rörliga föremål eller delar av dessa, belägna på områden avsedda för luftfartygs markrörelser eller som helt eller delvis genomtränger fastställda hinderytor avsedda att skydda luftfartyg under flygning
<i>hovringsväg</i>	inom flygplats anvisad eller definierad väg för helikopters hovring
<i>FATO</i>	(final approach and take-off area) start- och landningsområde för helikopter
<i>flygplatsoperatör</i>	innehavare av Transportstyrelsens certifikat för flygplats (drifttillstånd)
<i>manöverområde</i>	den del av en flygplats som är avsedd för luftfartygs start, landning och taxning; i manöverområdet ingår dock inte plattor, uppställningsplatser, klargöringsområden eller flygplanvägar (TSFS 2012:90)
<i>påverkansområde</i>	flygplatsområdets hinderbegränsande ytor och flygplatsens fastställda in- och utflygningsprocedurer
<i>SNOWTAM</i>	en särskild serie NOTAM som anger förekomst eller borttagande av riskfyllda förhållanden på grund av snö, is, slask eller vattensamling i samband med snö, slask och is på färdområdet och som sammanställs i fastställt format
<i>system</i>	personer, teknik och procedurer som är organiserade för att utföra en eller flera specificerade uppgifter, där ett system kan bestå av ett eller flera delsystem
<i>tillbud</i>	händelse, som inte är ett haveri, i samband med användandet av ett luftfartyg och som påverkar eller kan påverka driftens säkerhet
<i>TLOF</i>	(touchdown and lift-off area) sättnings- och lättningsområde, ett bärande område på vilket en helikopter får sättas eller lättas från

verksamhets- samlad dokumentation av instruktioner,
handbok säkerhetsregler och system för säkerhetsledning som
kan bestå av en eller flera delar.

Ömsesidigt erkännande

3 § En produkt som är lagligen tillverkad eller saluförs enligt regelverk i andra medlemsstater inom Europeiska unionen, Turkiet eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) jämföras med produkter som uppfyller kraven i dessa föreskrifter, under förutsättning att en likvärdig säkerhetsnivå uppnås genom dessa staters regelverk.

Allmänt

4 § Den som innehar ett certifikat för flygplats (drifttillstånd), härafter benämnd flygplatsoperatör, ansvarar för att driften av flygplatsen med tillhörande system uppfyller kraven i Transportstyrelsens föreskrifter och utförs inom ramen för och i enlighet med villkoren och specifikationerna i flygplatsens certifikat.

Flygplatsens ledningsfunktion

5 § Flygplatsens ledningsfunktion ska ha kompetens för att driva flygplatsen. Ledningsfunktionen ska vara organiserad och tillgänglig på det sätt som verksamheten kräver.

Flygplatsoperatören ska ha en utsedd befattningshavare som ska vara verksamhetsansvarig. För att kunna tjänstgöra som verksamhetsansvarig ska den utsedde befattningshavaren visa för Transportstyrelsen att kompetenskraven är uppfyllda. Detta sker normalt genom en prövning hos Transportstyrelsen.

Personal i ledningsfunktion som har verksamhetsansvar, tekniskt ansvar, operativt ansvar eller driftansvar ska uppfylla de kompetenskrav som finns i bilaga 1. Personalen ska ha delegeringar för sina respektive ansvarsområden. (TSFS 2012:90)

6 § Den verksamhetsansvarige har det övergripande ansvaret för flygplatsen. Övrig personal i ledningsfunktionen har ansvar enligt respektive delegering.

Den verksamhetsansvarige ska säkerställa att flygplatsen drivs inom ramen för flygplatsens certifikat, enligt Transportstyrelsens föreskrifter och enligt en verksamhetshandbok som är upprättad för verksamheten. Verksamhetshandboken ska minst omfatta de säkerhetsrelaterade delarna av flygplatsens verksamhet. Verksamhetshandboken ska vara tillgänglig i den omfattning som krävs för den egna personalen, aktörer inom flygplatsen och externa leverantörer som berörs av verksamhetshandboken.

Flygsäkerhetsgrupp

7 § Vid flygplatsen ska det finnas en flygsäkerhetsgrupp för att bistå flygplatsoperatören i frågor som rör säkerheten för luftfartyg. Gruppen ska minst bestå av flygplatsoperatören, representanter för flygplatsens flygoperatörer och i förekommande fall flygplatsens leverantörer av flygtrafiktjänst.

Aktörer och externa leverantörer

8 § Den verksamhetsansvarige ska säkerställa att aktörer inom flygplatsen samt externa leverantörer uppfyller gällande föreskrifter och flygplatsens verksamhetshandbok i tillämpliga delar.

Lokala säkerhetsregler

9 § Det ska finnas lokala säkerhetsregler för flygplatsen som dokumenteras i verksamhetshandboken. De lokala säkerhetsreglerna ska vara anpassade till flygplatsens verksamhet och omfatta regler för aktiviteter som kan påverka säkerheten.

Allmänna råd

De lokala säkerhetsreglerna bör minst ange hur personal, fordon och rörlig utrustning ska vistas eller förflytta sig på färdområdet.

Säkerhetsrelaterad information

10 § Den verksamhetsansvarige ska säkerställa att personal, aktörer och leverantörer som kan påverka säkerheten för luftfartyg tar del av säkerhetsrelaterad information.

Rapportering

11 § Information om betydande förändringar av flygplatsen och dess utformning, tillgänglighet, operativa status eller villkor samt annan information som kan ha betydelse för säkerheten ska rapporteras till den som ansvarar för publiceringen av IAIP (Integrated Aeronautical Information Package). Förändringarna ska rapporteras utan dröjsmål och oavsett om de är tillfälliga eller permanenta.

12 § Haverier, allvarliga tillbud, tillbud eller händelser som skulle kunna påverka säkerheten för luftfartyg ska rapporteras i flygplatsens rapporteringssystem.

13 § Underlag för rapportering av SNOWTAM ska lämnas till den lokala leverantören av flygbriefingtjänst.

Dokumentation och data

14 § Den dokumentation och de data som Transportstyrelsen behöver i samband med tillståndsgivning och tillsyn ska finnas tillgänglig för eller lämnas in till styrelsen.

Säkerhetsrelaterad dokumentation och data ska bevaras för eventuella utredningssyften under minst två år.

Tillträde till färdområdet

15 § Endast behöriga personer ska ges tillträde till färdområdet. All personal (med undantag för besättning och passagerare under ledsagning) som vistas på färdområdet ska bära klädsel med färgmönster och reflexer som klart framträder mot bakgrunden.

16 § När flygtrafiktjänst tillhandahålls ska tillträde till banor, taxibanor, FATO, TLOF, hovringsvägar, stråkytor och skyddsområden för kommunikations-, navigations- och övervakningsutrustning endast ske efter klarering av enheten för flygtrafikledningstjänst vid flygplatsen. Det ska framgå av verksamhetshandboken för vilka områden som klarering krävs. Under de tider då flygtrafiktjänst inte tillhandahålls ska det finnas rutiner för tillträde.

Fordon och rörlig utrustning

17 § Fordon ska lämna företräde för utryckningsfordon under utryckning och luftfartyg under rörelse.

Fordon och rörlig utrustning ska manövreras, ställas upp eller parkeras med tillräckliga säkerhetsavstånd till luftfartyg, människor, anläggningar och utrustning. Fordon på färdområdet ska underhållas så att deras skick inte påverkar säkerheten för luftfartyg negativt. (TSFS 2012:90)

Allmänna råd

Fordon som enligt fordonslagen är undantagna från kraven på kontrollbesiktning bör genomgå en årlig kontroll som motsvarar den som sker för fordon som besiktigas. Fordon och utrustning bör underhållas i enlighet med tillverkarens rekommendationer.

18 § Fordon och rörlig utrustning som används på manöverområdet ska genom sin färg eller markeringar vara väl synliga och vara utrustade med gult rundstrålände och blinkande varningsljus. Utryckningsfordon ska dessutom vara utrustade med blått rundstrålände och blinkande ljus.

Varningsljuset ska vara påslagna när fordon och rörlig utrustning befinner sig på manöverområdet. Varningsljuset ska ha en blinkfrekvens av 60 – 90 blinkningar per minut, en effektiv ljusintensitet av 40 – 400 candela och en vertikal spridningsvinkel av 120 med maximal ljusintensitet vid ungefär 2,50. I en sammanhållen grupp av fordon som eskorteras av ett fordon ska minst det första av fordonen uppfylla kraven i första och andra stycket. (TSFS 2012:90)

Kommunikationsutrustning

19 § Fordon och personer som befinner sig på områden där det krävs klarering av enheten för flygtrafikledningstjänst ska vara utrustade med kommunikationsutrustning.

Personal som vistas på manöverområdet ska agera enligt de signaler som framgår av bilaga 2 om det uppstår fel på kommunikationsutrustningen .

Allmänna råd

Kommunikation med flygtrafikledningstjänsten bör ske med radio-kommunikationsutrustning.

Skydd av utrustning och luftrum

20 § Det ska finnas upprättade områden för att skydda kommunikations-, navigations- och övervakningsutrustning som är knuten till flygplatsen. Områdena ska övervakas så att inga aktiviteter sker som kan påverka utrustningens prestanda.

21 § Det ska säkerställas

1. att luftrummet inom flygplatsens påverkansområde är säkert för den planerade flygverksamheten,
2. att hänsyn tas till faror eller potentiella faror på eller nära flygplatsen som kan påverka säkerheten, och
3. att fordon eller rörlig utrustning på vägar inom eller i närheten av flygplatsen inte genomtränger de hinderbegränsande ytorna under pågående flygverksamhet.

Allmänna råd

För att skydda luftrummet inom flygplatsens influensområde bör flygplatsoperatören informera berörda aktörer inom flygplatsens närområde (kommuner, fastighetsägare, kranföretag etc.) om flygplatsens etablerade hinderbegränsande ytor.

22 § Det ska finnas ett system för övervakning, åtgärdande och uppföljning av hinder så att

1. flygplatsens hinderbegränsande ytor övervakas,
2. permanenta och tillfälliga hinder hanteras enligt gällande föreskrifter, samt
3. hinderljus är tända under mörker och vid siktvärden då det finns flygoperativa behov.

Farliga, störande och missvisande ljus

23 § Det ska finnas ett system för att övervaka, åtgärda och följa upp ljus som finns nära en flygplats och som kan utsätta ett luftfartygs flygbesättning för fara. Sådana ljus ska avlägsnas, skärmas av eller på något annat sätt modifieras för att eliminera källan till faran.

24 § Ljus som inte är avsedda för luftfarten och som på grund av dess intensitet, konfiguration eller färg kan orsaka förvirring eller vara vilseledande för luftfarten ska avlägsnas, skärmas av eller på annat sätt modifieras för följande områden:

1. För banor med kodsiffror 4: inom ett område som sträcker sig minst 4 500 meter i längdled från tröskeln och banslutet, och 750 meter på varje sida av den utsträckta centrumlinjen i sidled.

2. För banor med kodsiffror 2 eller 3: inom ett område som sträcker sig minst 3 000 meter i längdled från tröskeln och banslutet, och 750 meter på varje sida av den utsträckta centrumlinjen i sidled.

3. För banor med kodsiffror 1 och helikopterflygplatser: inom inflygningsområdet.

Hantering av vilt- och fågelförekomst

25 § Det ska finnas ett system för att hantera vilt- och fågelförekomst på och i närheten av flygplatsen som minst visar:

1. sammanställning av uppgifter
2. rapporter om fågel- och andra viltkollisioner
3. riskreducering och säkerhetsförbättrande åtgärder.

Flygtrafiktjänst

26 § Flygplatsen ska tillhandahålla den flygtrafiktjänst som krävs för flygplatsens aktuella flygverksamhet och operativa villkor.

System för vägledning, kontroll och övervakning av markrörelser

27 § Det ska finnas ett system för vägledning, kontroll och övervakning av markrörelser som svarar mot flygplatsens verksamhet.

Hantering av fordons och luftfartygs rörelser på platta

28 § Rörelser med luftfartyg, fordon och rörlig utrustning på plattan samt till och från plattan ska koordineras när operativa förhållanden så kräver. Koordineringen ska ske med radiokommunikationsutrustning. Uppställningsplatser ska övervakas så att säkerhetsavstånden upprätthålls. Vid rangering av luftfartyg ska de rangeringssignaler användas som framgår av bilaga 4 till Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:145) om trafikregler för luftfart. (TSFS 2012:90)

Ytor på färdområdet

29 § Det ska finnas ett system för att förebygga och avhjälpa underhåll av ytor inom flygplatsens färdområde. Systemet ska säkerställa att regelbundna inspektioner av samtliga områden avsedda för luftfartygs rörelser genomförs och dokumenteras så att

1. ytor som används av luftfartyg underhålls och hålls fria från alla objekt som kan påverka säkerheten för luftfartyg,
2. färdområdets ytor underhålls så att gällande föreskrifter uppfylls, samt
3. devieringsplattan underhålls och följs upp med hänsyn till magnetiska avvikelser.

30 § Det ska finnas ett system för fälthållning. Systemet ska minst möjliggöra att

1. nederbörd och annan beläggning på bansystem, plattor och anslutande markytor tas bort, samt att kvarliggande is och snö på anslutande markytor profileras så att det inte uppstår någon fara för luftfartyg,
2. friktionen på banan och, där så är möjligt, andra belagda ytor som används för flygverksamhet, mäts och följs upp,
3. avhjälpande åtgärder vidtas för att upprätthålla den friktion som krävs för belagda ytor, där målet med åtgärderna ska vara att uppnå friktionsvärden som överstiger 0,40, samt
4. friktionsnivån hos belagda ytor mäts och följs upp i underhållssyfte.

Allmänna råd

På banor som används av flygplan vars högsta tillåtna startmassa är 10 000 kg eller högre eller vars godkända kabinkonfiguration är inrättad för befordran av 20 eller fler passagerare bör friktionen mätas med utrustning som registrerar kontinuerligt på en skrivarrensa och som anger friktionsvärdet med bromsat hjul.

Flygplatsens visuella hjälpmedel

31 § Det ska finnas ett system för förebyggande och avhjälpande underhåll av flygplatsens visuella hjälpmedel. Systemet ska säkerställa att det genomförs regelbundna kontroller av flygplatsens visuella hjälpmedel med avseende på prestanda, synlighet och relevans.

Allmänna råd

Flygkontroller av inflygnings- och banljussystem bör genomföras regelbundet för att se till att mönstret är korrekt och att ljusen fungerar.

Markkontroller av ljusenheter på färdområdet bör genomföras regelbundet för att se till att kraven på färgområde, intensitet, öppningsvinklar och inriktning uppfylls.

32 § Inflygningsljussystem, banljussystem och taxibanljussystem får inte användas om

1. mer än 15 % av antalet ljusenheter i respektive ljussystem ovan är obrukbara,
2. en väsentlig förändring i systemets ljusbild har uppstått, eller
3. missledande mönster har uppstått.

En ljusenhet betraktas som obrukbar när ljusenhetens ljusstyrka eller ljusspridning understiger 50 % av armaturens nyvärde eller 50 % av Transportstyrelsens föreskrivna värde.

Undantag

33 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

TSFS 2010:119

1. Denna författning träder i kraft den 1 september 2010 då Luftfartsverkets föreskrifter (LFS 1982:7) om ändring i Bestämmelser för Civil Luftfart – Flygplatser (BCL-F) ska upphöra att gälla.

2. Verksamhetsansvariga vid flygplatser med drifttillstånd som meddelats av Luftfartsstyrelsen före den 1 september 2010 ska uppfylla kompetenskraven i bilaga 1 från och med den 1 september 2011.

3. Om det i föreskrifter hänvisas till BCL-F 3.1 Drift av godkänd flygplats eller BCL-F 3.3 Ljusanläggningar för luftfarten, tillämpas i stället denna nya författning.

4. Om det i föreskrifter hänvisas till BCL-F 3.2 Fälhållning eller BCL-F 3.8 Flygdrivmedelstjänst, som enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:120) om ändring i LFS 1978:4 upphävts, tillämpas i stället denna nya författning.

5. Om det i föreskrifter hänvisas till BCL-F 3.3 Ljusanläggningar för luftfarten, som enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:121) om ändring i LFS 1980:8 upphävts, tillämpas i stället denna nya författning.

TSFS 2012:90

Denna författning träder i kraft den 1 september 2012.

Bilaga 1. Kompetens för personal som ingår i flygplatsens ledningsfunktion

Verksamhetsansvarig

1 § Den verksamhetsansvarige ska

- a) utförligt kunna redogöra för
  - den verksamhetsansvariges ansvar, och
  - flygplatsens system för säkerhetsledning,
- b) kunna redogöra för
  - relevanta delar i luftfartslag, luftfartsförordning och annan relevant lagstiftning,
  - Transportstyrelsens föreskrifter för flygplatser, och
  - IAIP (Integrated Aeronautical Information Package),
- c) övergripande kunna redogöra för
  - hur flygoperatörer, leverantörer av flygtrafiktjänst och andra luftfartsverksamheter kan påverka säkerheten för luftfartyg, och
  - luftfartens organisation och uppgifter inklusive Transportstyrelsens myndighetsroll.

Personal i ledningsfunktion med tekniskt eller operativt ansvar

2 § Personal i ledningsfunktion med tekniskt eller operativt ansvar ska

- a) utförligt kunna redogöra för
  - funktionens ansvar enligt delegering, och
  - flygplatsens system för säkerhetsledning,
- b) kunna redogöra för
  - relevanta delar i luftfartslag, luftfartsförordning och annan relevant lagstiftning,
  - Transportstyrelsens föreskrifter för flygplatser,
  - IAIP (Integrated Aeronautical Information Package),
  - relevanta delar av flygplatsens verksamhetshandbok samt standarder och metoder inom respektive verksamhetsgren, och
  - funktionen hos de anläggningar och den utrustning som används inom respektive verksamhetsgren,
- c) övergripande kunna redogöra för
  - luftfartens organisation och uppgifter inklusive Transportstyrelsens myndighetsroll,
  - riskhantering i samband med planering och beordrande av arbetsuppgifter, genomförande, avslutande och uppföljning av verksamhet, och
  - flygplatsens system för att upprätthålla kompetens genom introduktions-, vidare- och repetitionsutbildning för personalen.

Bilaga 2. Signaler från kontrolltorn till personer på marken*Med signallampa*

Fast rött sken:	Stopp
Blinkande rött sken:	Avlägsna er omedelbart från manöverområdet
Blinkande grönt sken:	Klart att fortsätta
Blinkande vitt sken:	Återvänd och sätt er i förbindelse med kontrolltornet

Med belysningsanläggning

Blinkande eller påslaget banljus:	Avlägsna er omedelbart minst 50 m från bankanten
Blinkande eller påslaget inflygningsljus:	Avlägsna er omedelbart från området i och närmast omkring startbanans förlängning eller uppsök sådan plats som är skyddad ur hindersynpunkt
Blinkande eller påslaget taxibanljus:	Avlägsna er omedelbart från taxibanan